

A photograph of a red apple with a small stem, resting on a stack of several books. The books have white and red covers. The background is a solid green color.

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА УЧЕНОТО ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ (2013 - 2020)

ОБЛАСТ ПЕРНИК

СТРАТЕГИЯ

ЗА РАЗВИТИЕ НА УЧЕНОТО ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

(2013 – 2020)

ОБЛАСТ ПЕРНИК

Ученето през целия живот е процес на непрекъснато, съзнателно и несъзнателно придобиване на знания и умения. То е крайният резултат на съвременната информационна грамотност и предполага възможности за учене на всяка възраст и в разнообразен контекст - не само чрез традиционните форми в институциите за образование и обучение, но и на работното място, в къщи или през свободното време.

Ученето през целия живот е начин на мислене – всеки трябва да бъде отворен за нови идеи, решения, умения или поведение. Разбирано като системен процес, то е насочено към самия учещ и неговите потребности за **личностно и професионално развитие**.

СТРАТЕГИЯ

ЗА РАЗВИТИЕ НА УЧЕНОТО ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ
(2013 – 2020)

ОБЛАСТ ПЕРНИК

Стратегията обхваща периода 2013-2020 година, изготвена е в тясно сътрудничество с представители на Областната администрация и е резултат на поредица от дейности, осъществени по проект с наименование **ReSoLVE**, финансиран от **Европейската комисия по програмата “Учене през целия живот”**.

СТРАТЕГИЯ

ЗА РАЗВИТИЕ НА УЧЕНОТО ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ
(2013 – 2020)

ОБЛАСТ ПЕРНИК

Настоящата Стратегия за развитие на ученето през целия живот на област Перник е сред първите **специализирани стратегически документи за развитие на системата за учене през целия живот** на местно ниво в България.

Като такава, Стратегията идентифицира актуалното състояние на областта, въздействието на провежданите политики, формулира приоритети, цели и мерки, целящи развитието на системата за учене през целия живот на местно равнище, както и извежда индикатори, чрез които да се осъществява ефективен мониторинг и контрол над изпълнението на стратегията за целия период на действие.

СТРАТЕГИЯ

ЗА РАЗВИТИЕ НА УЧЕНЕТО ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ
(2013 – 2020)

ОБЛАСТ ПЕРНИК

Процесът на учене през целия живот протича на три паралелни нива:

- **Формално образование и обучение;**
- **Неформално обучение ;**
- **Самостоятелно учене**

ФОРМАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Формалното образование и обучение се провежда в институциите за образование и обучение и води до получаване на официално признати документи за образователна степен, за професионална квалификация и други подобни.

НЕФОРМАЛНО ОБУЧЕНИЕ

Неформалното обучение представлява организирана форма на учене, осъществявана извън институциите за образование и обучение, като тя обикновено не завършва с издаването на официално признат документ, но води до повишаване на личностните, професионалните и гражданските компетентности. Резултатите от неформалното образование и обучение могат да бъдат валидирани и сертифицирани и да доведат до получаване на официално признати документи.

САМОСТОЯТЕЛНО УЧЕНЕ

Самостоятелното учене е съзнателно учене, при което човек сам придобива и умения при осъществяване на всекидневните дейности, на работното място, в семейството, в приятелска среда или чрез самостоятелно търсене, намиране, използване или създаване на информация.

КОМПЕТЕНТНОСТИ

Концепцията за ученето през целия живот се основава на две ясно разграничени групи компетентности, които си взаимодействат и могат да бъдат придобивани едновременно или поотделно:

Професионални компетентности - тази група е свързана с професионалните знания, умения и способности, които трябва да притежават работещите или учените/изследователите в дадена професионална област.

Ключови компетентности – тази група включва преносими (основни) умения, необходими на всеки един зает във всяка една ситуация. Преносимите (основни) умения - комуникативни умения, умения за работа с ИКТ, работа в екип, самообучение и др. - изискват своя собствена методология, време и място за обучение, схеми за оценяване и т.н.

Областният управител и кметовете са органи на изпълнителната власт в областта, респективно общините, които осъществяват държавното управление по места и осигуряват съответствие между националните и местните интереси при провеждане на регионалната и общинската политика. Поради това те имат огромен капацитет за развитие на УЦЖ системата на местно равнище чрез възможността им да разработват и изпълняват стратегически документи в тази област.

Според характера на дейността, която извършват, административните звена в областната и общинските администрации са обособени в общи и специализирани администрации, организирани в дирекции, отдели и сектори.

Област Перник ще се развива като територия, на която се признава, цени и насърчава ученето през целия живот. Тя ще се превърне в място, на което всички заинтересовани страни работят заедно за осигуряване на достъп до ученето, което ще се разглежда като фактор, който съдейства за посрещане на обществените, икономическите и екологичните предизвикателства в областта.

СТРАТЕГИЯ

ЗА РАЗВИТИЕ НА УЧЕНОТО ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ
(2013 – 2020)

ОБЛАСТ ПЕРНИК

ПРИОРИТЕТИ

ЦЕЛИ

МЕРКИ

Приоритет 1: Повишаване на устойчивостта и атрактивността на системата на формално образование и обучение.

Цел 1: Повишаване на качеството на процеса на придобиване на знания и умения в сферата на формалното образование и обучение.

Мерки:

- ☐ Изграждане на подходящи условия за пълноценното включване на децата в неравностойно положение и децата със СОП в сферата на формалното образование и обучение и подкрепа за приобщаването им;
- ☐ Повишаване на квалификацията на педагогическия персонал и набирането на такъв с оглед на създаването на нови специалности и актуализирането на съществуващите;

Приоритет 1: Повишаване на устойчивостта и атрактивността на системата на формално образование и обучение.

Цел 1: Повишаване на качеството на процеса на придобиване на знания и умения в сферата на формалното образование и обучение.

Мерки:

- ☐ Увеличаване на броя на практическите часове и разширяване на възможностите за учене в реална трудова среда в професионалните гимназии;
- ☐ Обновяване и разширяване на материално-техническата база в учебните заведения;
- ☐ Насърчаване на използването на интерактивни форми и методи за образование и обучение.

Приоритет 1: Повишаване на устойчивостта и атрактивността на системата на формално образование и обучение.

Цел 2: Актуализиране на предлаганите учебни специалности в учебните заведения, спрямо изискванията на пазара на труда.

Мерки:

- ☐ Регулярно организиране на местни семинари и форуми с представители на заинтересованите страни в сферата на формалното образование, на които да се прецени степента на съответствие между предлаганите специалности и потребностите от работна сила на местната икономика;
- ☐ Насърчаване на проучванията и изследванията на пазара на труда, свързани с възможностите за задоволяване на потребностите от работна сила, чрез повишаване на актуалността на формалното образование и обучение;

Приоритет 1: Повишаване на устойчивостта и атрактивността на системата на формално образование и обучение.

Цел 2: Актуализиране на предлаганите учебни специалности в учебните заведения, спрямо изискванията на пазара на труда.

Мерки:

- ☐ Повишаване на степента на сътрудничество между местните бизнес единици и институциите, предлагащи формално образование и обучение, за актуализиране на учебните специалности;
- ☐ Оказване на подкрепа на местните предприятия за осигуряване на стажантски позиции, чрез активното им включване като заинтересована страна на ниво формално образование и обучение;
- ☐ Активно включване на РИО – Перник в процеса на актуализиране на съществуващите и създаването на нови специалности в учебните заведения.

Приоритет 1: Повишаване на устойчивостта и атрактивността на системата на формално образование и обучение.

Цел 3: Стимулиране на интереса и мотивацията за учене на учениците и обучаваните в сферата на формалното образование и обучение.

Мерки:

- ☐ Развитие на формите за професионално ориентиране и кариерно консултиране в училищата и на работното място;
- ☐ Насърчаване на инициативността и мотивацията за учене сред групите в риск;
- ☐ Повишаване на ролята на ученическите съвети и клубове в различните училищни инициативи, чествания и т.н.;
- ☐ Формиране на култура и мотивация за учене сред учениците чрез намиране на форми за повишаване на привлекателността на учебните заведения и учебния материал;
- ☐ Насърчаване на ангажирането на родителите в подкрепа на стимулирането на интереса на техните деца и приятелите им към образованието и обучението.

Приоритет 1: Повишаване на устойчивостта и атрактивността на системата на формално образование и обучение.

Цел 4: Популяризиране на възможностите за неформално обучение и самостоятелно учене, като подходи за придобиване на нови и разширяване на вече мерки.

- ☐ **придобитите знания и умения** Увеличаване на броя на ученическите и студентските клубове, разкрити към учебните заведения;
- ☐ Насърчаване на учениците и обучаваните да се включват в клубове и инициативи към местните читалища и библиотеки;
- ☐ Провеждане на информационни кампании, чрез които учениците и обучаваните да осъзнаят ползите от включването си в неформални обучения и самостоятелно учене;
- ☐ Насърчаване на ученическите инициативи и дейности, свързани с популяризирането на неформалното обучение и самостоятелното учене сред други ученици и обучавани, както и сред техните родители;

Приоритет 1: Повишаване на устойчивостта и атрактивността на системата на формално образование и обучение.

Цел 4: Популяризиране на възможностите за неформално обучение и самостоятелно учене, като подходи за придобиване на нови и разширяване на вече мерки придобитите знания и умения.

☐ Организиране на срещи между ученици и представители на местния бизнес с цел формиране на реални очаквания в учениците относно възможностите им за професионално развитие в дадена икономическа сфера;

☐ -Развитие на учебните планове по начин, който насърчава учениците и обучаваните активно да използват допълнителни ресурси в процеса на своето образование и обучение.

Приоритет 2:

Развитие на неформалното обучение като съществен елемент на системата за учене през целия живот.

Цел 1: Повишаване на степента на сътрудничество между заинтересованите страни с цел актуализиране на

Мерки: възможностите за включване в неформално обучение

спрямо на изискванията на пазара на труда.

- ☐ Регулярно организиране на срещи с участието на представители на заинтересованите страни, целящи идентифицирането на потребностите от работна сила в областта;
- ☐ Използване на медийните ресурси в областта за популяризиране на срещите между заинтересованите страни и ползите от участието им;
- ☐ Организиране на подходящи обучения, спрямо идентифицираните потребности от работна сила на пазара на труда в областта;
- ☐ Насърчаване на включването в обучения на заетите в местната икономика граждани;

Приоритет 2:

Развитие на неформалното обучение като съществен елемент на системата за учене през целия живот.

Цел 1: Повишаване на степента на сътрудничество между заинтересованите страни с цел актуализиране на Мерки възможностите за включване в неформално обучение спрямо на изискванията на пазара на труда.

- ☐ Насърчаване на изследователската дейност в областта на труда и работната сила от страна на неправителствените организации;
- ☐ Изграждане на областна електронна информационна система, улесняваща диалога между заинтересованите страни, позволяваща провеждането на он-лайн анкетни проучвания, обособяваща секция за анализи и доклади, свързани с неформалното обучение и предоставяща информация относно институциите, предлагащи обучения на това ниво на УЖЦ системата.

Приоритет 2:

Развитие на неформалното обучение като съществен елемент на системата за учене през целия живот.

Цел 2: Повишаване на качеството в процеса на придобиване на нови знания и умения, резултат на неформално обучение.

- ☐ Идентифициране на възможностите за обучение на обучители, спрямо актуализирането и разширяването на формите и специалностите за придобиване на неформално обучение;
- ☐ Насърчаване на интегрирането и използването на съвременни обучителни подходи в процеса на обучение;
- ☐ Насърчаване на използването на съвременни ИКТ в процеса на обучение, повишаващи интерактивността и привлекателността на обучителния материал;

Приоритет 2:

Развитие на неформалното обучение като съществен елемент на системата за учене през целия живот.

Цел 2: Повишаване на качеството в процеса на придобиване на нови знания и умения, резултат на неформално обучение.

- ☐ Насърчаване на използването на областната електронна информационна система за неформално обучение, публикуването и разпространението на добри обучителни практики;
- ☐ Организиране на конкурс за най-добра обучителна организация в сферата на неформалното обучение на областно равнище;
- ☐ Осигуряване на подходящи инфраструктурни условия за включване на гражданите с физически увреждания в процеса на неформално обучение.

Приоритет 2:

Развитие на неформалното обучение като съществен елемент на системата за учене през целия живот.

Цел 3: Популяризиране на неформалното обучение като

Мерки: процес сред местните жители на област Перник.

- ☐ Организиране на информационни срещи между обучавани от всички възрастови групи и представители на местния бизнес, както и насърчаване на разкриването на стажантски места в местните бизнес организации;
- ☐ Осигуряване на краткосрочни информационно-обучителни стажове за млади хора в структурите на общините и областта;
- ☐ Популяризиране на областната електронна информационна система, чрез която жителите в областта да се информират относно институциите, предлагащи неформално обучение, както и относно обучителните направления и възможностите им за реализация;

Приоритет 2:

Развитие на неформалното обучение като съществен елемент на системата за учене през целия живот.

Цел 3: Популяризиране на неформалното обучение като

Мерки процес сред местните жители на област Перник.

☐ Публикуване на информация на общинските и областната уеб-страници, популяризираща процеса на неформално обучение, както и ползите и предимствата от включването на гражданите в него;

☐ Популяризиране на добри примери за професионална реализация на граждани, следствие на разширяването на знанията и уменията им чрез форми на неформалното обучение.

Приоритет 2:

Развитие на неформалното обучение като съществен елемент на системата за учене през целия живот.

Цел 4: Организиране на обучения за използване на съвременните ИКТ в малките населени места на територията на областта, като предпоставка за включването им в процеса на неформално обучение и Мерки самостоятелно учене.

☐ Идентифициране на обектите, където могат да се провеждат подобни обучения, например читалища, клубове на пенсионера и т.н.

☐ Организиране на посещения на обучители и преподаватели по информационни технологии, които да проведат обучения за придобиване на базови компютърни умения;

Приоритет 2:

Развитие на неформалното обучение като съществен елемент на системата за учене през целия живот.

Цел 4: Организиране на обучения за използване на съвременните ИКТ в малките населени места на територията на областта, като предпоставка за включването им в процеса на неформално обучение и Мерки самостоятелно учене.

- ☐ Популяризиране на организираните обучения и разясняване на ползите за гражданите от включването им в обученията;
- ☐ Обособяване на зони със свободен достъп до интернет във всяко населено място на територията в областта, повишаващи възможностите на гражданите да прилагат придобитите знания и умения, свързани с компютърните технологии.

Приоритет 3: Повишаване на атрактивността на процеса на самостоятелно учене и насърчаване на жителите в областта да се възползват пълноценно от него.

Цел 1: Изграждане и поддържане на подходяща инфраструктура в подкрепа на развитието на

самостоятелното учене като процес.

Мерки:

- ☐ Рехабилитация и модернизация на спортните и обществените обекти;
- ☐ Улесняване на достъпа до културно-историческите и природни богатства на територията на областта;
- ☐ Привличане на инвестиции за изграждане на екопътеки и съоръжения за отдых в непосредствена близост до тях;
- ☐ Правна и организационна подкрепа за създаване на граждански обединения на хора с общи интереси;
- ☐ Обособяване на безплатни Wi-Fi мрежи, които да осигуряват възможност на гражданите за достъп до интернет;
- ☐ Създаване на подходяща инфраструктура, подпомагаща хората с увреждания;

Приоритет 3: Повишаване на атрактивността на процеса на самостоятелно учене и насърчаване на жителите в областта да се възползват пълноценно от него.

Цел 1: Изграждане и поддържане на подходяща инфраструктура в подкрепа на развитието на

самостоятелното учене като процес.

Мерки:

- ☐ Използване на медийните ресурси като средство за разпространение на документални и образователни предавания и статии;
- ☐ Подпомагане на музеите, читалищата, библиотеките и другите институции, имащи отношение към самостоятелното
- ☐ учене, да повишат своята привлекателност и посещаемост, като особено внимание трябва да се обърне на уникалния за Балканите Подземен минен музей;
- ☐ Опазване на паметниците на културата и експониране на културното наследство чрез сценографски и интерактивни техники, с цел постигане на по-голяма атрактивност;

Приоритет 3: Повишаване на атрактивността на процеса на самостоятелно учене и насърчаване на жителите в областта да се възползват пълноценно от него.

Цел 2: Популяризиране на самостоятелното учене като процес и поддържане на обществения интерес към неговите
Мерки:

- ☐ Организиране на информационни кампании, чрез които жителите на областта да разширят знанията си за процеса на самостоятелно учене – как, кога и къде могат да се възползват от него;
- ☐ Насърчаване на ученето в семейството и ученето между поколенията, чрез организирането на дискуссионни срещи между граждани от различни възрастови групи;
- ☐ Популяризиране на добри практики в областта за самостоятелно учене като примери за по-ясното и лесно осъзнаване на ползите от този процес за жителите в областта;

Приоритет 3: Повишаване на атрактивността на процеса на самостоятелно учене и насърчаване на жителите в областта да се възползват пълноценно от него.

Цел 2: Популяризиране на самостоятелното учене като процес и поддържане на обществения интерес към неговите
Мерки:

- ☐ Насърчаване на водещите бизнес предприятия и неправителствени организации в областта да организират събития, на които да осигурят достъп на заинтересованите граждани до процеса на производство или работа;
- ☐ Популяризиране и подкрепа за различни форми и стилове на учене.

Приоритет 3: Повишаване на атрактивността на процеса на самостоятелно учене и насърчаване на жителите в областта да се възползват пълноценно от него.

Цел 3: Насърчаване на инициативите, свързани с предоставянето на възможности, чрез които

гражданите от всички възрастови групи да демонстрират

Мерки:
своите

☐ **знания и умения, придобити чрез самостоятелно**
☐ **насърчаване на провеждането на любителски конкурси и**
състезания, ориентирани към различни възрастови групи,
например младежки конкурс за: „Най-добра любителска
снимка“;

☐ **Организиране на културни и спортни събития за**
непрофесионалисти;

☐ **Насърчаване и подпомагане на организирането на**
различни доброволчески инициативи и кампании, например:
„Да помагаш на възрастните е супер“;

Приоритет 3: Повишаване на атрактивността на процеса на самостоятелно учене и насърчаване на жителите в областта да се възползват пълноценно от него.

Цел 3: Насърчаване на инициативите, свързани с предоставянето на възможности, чрез които

гражданите от всички възрастови групи да демонстрират

Мерки:
своите

знания и умения, придобити чрез самостоятелно

☐ Насърчаване на местните медии да осигурят възможност за публикуване и излъчване на материали, изготвени от любители;

☐ Изготвяне на профили на учещи с различни способности, възраст и култура и представянето им в местните медии, информиране за техните желания, постижения и предизвикателствата, с които се сблъскват.

Предварителният контрол по изпълнение на Стратегията е контрол за законосъобразност на всички документи и действия, свързани с финансовата дейност.

Чрез **последващия контрол** се преценява законосъобразността, икономичността и ефективността на разходите. Изгражда се организационна структура, методи, писмени политики и процедури за финансово управление и контрол.

За разлика от мониторинга, контролът на Стратегията се концентрира върху нейното **ефективното финансово управление** и се извършва на определени интервали от време.

Областна администрация-Перник изготвя **междинни, годишни и заключителни доклади** по време на изпълнението и във връзка с нейното приключване.

В **междинния доклад** за изпълнение на Стратегията се обобщават резултатите от осъществения мониторинг до момента, а в **годишните и заключителните доклади** за изпълнение на стратегията се включва информацията относно:

- всяка промяна на общите условия;
- напредъка в изпълнението;
- финансовото изпълнение;
- предприетите действия, включително мерките за мониторинг, за осигуряване на качество и ефективност на изпълнението;
- предприетите стъпки за осигуряване на съвместимост с националните политики и политиките на общността.

Оценката на изпълнението на Стратегията включва анализ на информацията, събрана и систематизирана по време на мониторинга, съсредоточена върху това, доколко резултатите допринасят за постигането на непосредствената цел и доколко тя ще доведе до общите цели. Оценката може да има различни аспекти:

- **Релевантност** – дали приетата стратегия кореспондира с предварително определените цели;
- **Въздействие** – цели да изясни различията и промените, настъпили вследствие изпълнението на стратегията;
- **Ефикасност и ефективност** – дали финансовите средства са използвани целесъобразно.

Оценката се извършва на **три етапа** :

- по време на подготовка на стратегията,
- в края на първия четиригодишен период от нейното изпълнение
- и след приключването ѝ.

БЛАГОДАРИМ ЗА ВНИМАНИЕТО!

